

BIBLIOGRÁFIAI MUTATÓ

I. TÖRTÉNELMI ELBESZÉLÉSEK

1. Rákóczi jön
Hazám Tükre, elbeszélések, Bp., 1909., Magyar Kereskedelmi Közlöny, Beér nyomda.
2. Úton
Pesti Napló, 1903. okt. 21. (A Rákóczi-birtok címen), A fehér lábú Gaálné I. kötet, Bp., 1959. Magvető Könyvkiadó.
3. Ferenc császár éjszakája
A Hét, 1910. jún. 26.
4. „Mit kíván a magyar nemzet?”
Mesemondások Jókai Mórról, Bp., 1925. Franklin.
5. Nagyanyáink divatja
Magyar Lányok, 1904. jún. 26.
A fehér lábú Gaálné I.
6. A törpe trombitás
Az Én Újságom, 1902. jan. 1.
A löcsei kakas, Bp., 1962. Magvető Könyvkiadó.
7. Csizmás Kandúr
Déli Hírlap. 1917. dec. 22.
Pesti levelek, Bp., 1963. Magvető Könyvkiadó.
8. Szegény gyerekek a Szigeten
Érdekes Újság, 1919. máj. 1.
Pesti levelek.

II. VIDÁM HISTÓRIÁK

1. A szoknyás báró
A Hét, 1905. júl. 2.
2. A kaftán
Képes Heti Krónika, 1902. szept. 13.
A fehérlábú Gaálné I.
3. A gyanús agár
Magyarság, 1927. dec. 11.
A tegnapok ködlovagjai, Bp., 1961. Szépirodalmi Könyvkiadó.
4. A kandúr csodatettei
Új Idők, 1905. aug. 20.
5. Az ősök
Pesti Napló, 1904. dec. 22.
A fehérlábú Gaálné I.
6. Zörgőci és Nyújtózi
Pesti Napló, 1929. márc. 31.
Utolsó szivar az Arabs Szürkénél I. kötet, Bp., 1965. Magvető Könyvkiadó.
7. Mesemondó-ház
Új Idők, 1929. dec. 8.
Utolsó szivar az Arabs Szürkénél I.
8. A hírlapíró
Világ, 1926. márc. 14.
Utolsó szivar az Arabs Szürkénél I.
9. Egy ember meg egy rongyos kabát
Képes Családi Lapok, 1896. okt. 18.
A fehérlábú Gaálné I.
10. A silbak
Az Újság, 1913. okt. 19.
Éji zene, Bp., 1961. Magvető Könyvkiadó.
11. Beccsali-csárda
Világ, 1925. nov. 8.
A madárijesztő szeretője, Bp., 1964. Magvető Könyvkiadó.

12. Az aransarkantyús vitéz legendája
Egyetértés, 1898. nov. 6.
A fehérlábú Gaálné I.

III. ÍRÓK VILÁGÁBÓL

1. Szegény Kisfaludy
A Mai Nap, 1930. nov. 30–dec. 1.
Írói arcképek I. kötet, Bp., 1957.
2. Petőfi Sándorról
Az Újság, 1908. dec. 25.
3. A százgalléros
Magyar Figyelő, 1912. dec. 1.
A szerelmi bűvészinas, Bp., 1960. Magvető Könyvkiadó.
4. A Madách-legenda
Az Újság, 1923. jan. 21.
Írói arcképek I.
5. Monte-Cristo gróf és társai
Új Idők, 1913. márc. 23.
6. Két kis pajtásomnak
Új Idők, 1912. márc. 24.
7. Dickens úr barátai
Új Idők, 1907. jún. 30.
A fehérlábú Gaálné II.

IV. TARKA KÉPEK

1. Ifjú évek
Szindbád ifjúsága és szomorúsága 1–2. kötet, Bp. 1917.
Táltos
Szindbád I. kötet, Bp., 1967. Magvető Könyvkiadó.
2. A barátok
Egyetértés, 1909. aug. 11.
A szerelmi bűvészinas

3. Régi regények
Pesti Napló, 1913. márc. 1.
Csurli és társai, Bp., 1913. Athenaeum.
4. Ludacskai, aki koporsóját eladta
Magyarság, 1927. jún. 12.
Utolsó szivar az Arabs Szürkénél I.
5. A hőstett
Pesti Napló, 1913. ápr. 5.
Éji zene.
6. Árnyékból szótt vendég
Pesti Napló, 1912. nov. 1. (A színész estéje címen)
Púder, Bp., 1914. Singer és Wolfner.
A szerelmi bűvészinás
7. VI. Ferdinánd
Az Est, 1924. szept. 12.
A madárijesztő szeretője.
8. A kétlábú tücsök (részlet)
Magyarország, 1920. febr. 17-ápr. 20. (N. N. c. regény
44 folytatásban.)
Az útitárs - N. N., Bp., 1959. Szépirodalmi Könyvkiadó.
9. Sóvágó tücske (részlet)
(A lelőhely azonos az előbbivel.)
10. A fuvalás története
A Hét, 1913. jún. 22.
Éji zene.
11. Mátyás király csizmadiája
Ország, 1906. szept. 26-27.
A fehérlábú Gaálné II.
12. Az óbudai Flórián
A Polgár, 1926. máj. 8.
Pest-budai séták, Bp., 1958. Magyar Helikon.
13. Rocambole ifjúsága
A Hét, 1906. nov. 25.
A fehérlábú Gaálné II.

A bibliográfia a rendelkezésre álló adatok alapján megállapított első megjelenést és az új kiadás lelőhelyét is tartalmazza.

MAGYARÁZÓ JEGYZETEK

- 1 *muskéta* (mousquet) fr. – régi kanócos puska
- 2 *grata persona* lat. – kedvelt személy
- 3 *rajthuzli* (Reithose) német. – szűk lovaglónadrág
- 4 *majoreszkó* (majoresco) ol. – az elsőszülött fiú, a földesúri birtok örököse
- 5 *brüderlich* német. – testvéries
- 6 *privilegium* lat. – kizárólagos jog, előjog, kiváltság
- 7 *barrett* (barret) – a biretus latin szóból származó kifejezés, mely a XV. században divatos duzzadt karimájú bársonysapkát jelölte
- 8 *konvent* (convent) lat. – a nagy francia forradalomban népképviselői testület (1792–1795)
- 9 *jakobinus* – a nagy francia forradalom legkövetkezetesebb politikai pártjának a tagja; az elnevezés a párizsi Saint Jacques utcában levő székházukra utal
- 10 *jurátus* lat. – joggyakornok, joghallgató
- 11 *vivát* lat. – éljen!
- 12 *karbonári* (carbonari) ol. – a XIX. század elején Olaszországban alakult titkos szövetség, melynek célja az ország egyesítése volt (szó szerint: szénégető)
- 13 *Marsala* – olasz kikötőváros Szicíliában, ahol Garibaldi önkéntesei 1860. május 11-én patra szálltak, hogy hadjárataikat megkezdjék
- 14 *signor* ol. – úr, a férfiak megszólítása
- 15 *Twist Olivér* – Dickens hasonló című regényének főhőse
- 16 *manipuláns* lat. – katonai kifejezés, gazdasági vagy élelmező altiszt

- 17 *melankolikus* (melancholicus) gör. – búskomor, mélabús
- 18 *albtűnő* lat.–sp. – kóros festékanyaghiány miatt fehér élőlény
- 19 *kriminális* (criminalis) lat. – bűnügyi, büntető; átvitt értelemben: nagyon rossz
- 20 *reparál* lat. – javít, orvosol
- 21 *kaftán* perzsa – hálóköntöshöz hasonló felsőruha
- 22 *installáció* lat. – hivatali tisztségbe történő beiktatás
- 23 *Baumeister Rundschau* német. – folyóiratcím; szó szerint: építómesteri szemle
- 24 *Korán* arab – a mohamedánok szent könyve
- 25 *dervis* perzsa – mohamedán szerzetes
- 26 *snájder* (Schneider) német. – szabó
- 27 *komtesz* (comtesse) fr. – grófnő
- 28 *janicsár aga* tör. – idegen gyermekekből kiképzett török gyaloglóság tisztje
- 29 *annó dacumál* lat.–német. – annak idején, régen
- 30 *szopornyica* – fiatal kutyák, macskák heveny fertőző, hurutos megbetegedése
- 31 *frájj, frájla* (Fräulein) német. – szobalány, komorna, kisaszszony
- 32 *nanking* – sárga szövet- és bélésanyag (Nanking kínai város nevéből)
- 33 *kancellista* lat. – írnok
- 34 *szilencium* (silentium) lat. – csend; az elbeszélésben az ügyvédi gyakorlat folytatásától történt eltiltást jelenti
- 35 *fiskális* (fiscalis) lat. – ügyvéd
- 36 *testamentum* lat. – végrendelet
- 37 *filagória* ol. – lugas
- 38 *obszervál* (observo) lat. – megtart, megfigyel, tanúsít
- 39 *mister* ang. – úr; a családnévvel együtt használatos férfimegszólítás
- 40 *Mark Twain*, igazi nevén Samuel Langhorne Clemens (1835–1910) – kiváló, haladó szellemű amerikai író, humorista és publicista
- 41 *gentleman* ang. – az angol társadalomban a kifogástalanul viselkedő ember megnevezése

- 42 *pagát* ol. – a legkisebb értékű kártya a tarokkjátékban
- 43 *fungál* lat. – ténykedik, szerepel
- 44 *kázus* (casus) lat. – eset, ügy
- 45 *Überzieher* német. – felöltő
- 46 *vándor ballangó* – valószínűsíthetően a ballagófű töben kitört kórójára céloz, melyet a szél tovaágit (ördögsekér)
- 47 *tête à tête* fr. – négy szemközti, kettesben
- 48 *Obnet, Georges* (1848–1918) – francia író; felszínes, szentimentális műveinek cselekménye többnyire az előkelő társaságban játszódik le
- 49 *marquis* (ejtsd: márkí) fr. – örgróf, főnemesi cím
- 50 *permanens* lat. – tartós, folyamatos
- 51 *szofizma* (sophisma) gör. – megtévesztő szándékkal felépített következtetés, mely forma szerint helyesnek látszik, a valóságban azonban a fogalmak kétértelműségén alapszik
- 52 *komposzesszor* (compossessor) lat. – közbirtokos, egy ingatlant másokkal közösen birtokló személy
- 53 *sicker* (sicher) német. – biztos, bizonyos
- 54 *predikátum* (praedicatum) lat. – nemesi előnév
- 55 *szupé* (souper) fr. – a késő esti órákban történő étkezés
- 56 *szupé-csárdás* – a szupé után táncolt első csárdás
- 57 *ouverture* (ejtsd: uvertür) fr. – nyitány
- 58 *Fischerin du* német. – te halászleány; német dal kezdőszavai
- 59 *migraine* fr. (ejtsd: migrén) – féloldali fejfájásban, gyomorémelygésben jelentkező idegbántalom
- 60 *basilisk* (baszilizskusz, basiliscus) gör. – a mesékben emlegetett sárkánygyík
- 61 *adjő* (adieu) fr. – isten vele(d)
- 62 *cug* (Zug) német. – léghuzat, itt: szakasz (katonai)
- 63 *hier* német. – itt
- 64 *lágér* (Lager) német. – tábor
- 65 *komplott* fr.–német. – cselszövény
- 66 *amulett* lat. – védelmet nyújtó bűvös ereklye
- 67 *gibic* (kibic, Kiebitz) német. – a kártyajátékban részt nem vevő, de kérést tanácsokat adó személy
- 68 *házárd* (hasard) fr. – merész, kockázatos (házárdjáték: szerencsejáték)

- 69 *karsamadiner* (gehorsamster Diener) ném. – alázatos szolgálja (köszönési forma)
- 70 *y-os uraiból* – a nevüket y-nal író nemesekre céloz
- 71 *skófum* lat. – hímzésre használt arany- vagy ezüstsál
- 72 *ferstét* (verstehen) ném. – érti?
- 73 *allesz* (alles) ném. – mindent
- 74 *kortina* ol. – színházi előfüggöny
- 75 *Vas Gereben* – írói neve Radákovics Józsefnek, a XIX. században élő írónak
- 76 *krinolin* (crinoline) fr. – acélabroncsokkal kifizített bő szoknya
- 77 *Podmaniczky Frigyes* (1824–1907) – politikus, író, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, 1848-ban huszárcapitány volt, később a Szabadelvű Párt elnöke lett
- 78 *illusztris* (illustris) lat. – híres, kiváló
- 79 *markőr* (marqueur) fr. – kávéházi játékteremben a pontokat feljegyző személy
- 80 *Balázs Sándor* (1830–1887) – humoros elbeszéléseiről, színdarabjairól ismert író
- 81 *talentum* gör. – kiváló szellemi képesség, tehetséges ember
- 82 *Kertbeny Károly* – családi nevén Benkert Károly (1824–1882), műfordító és bibliográfus. Petőfi versei az ő fordításai révén váltak ismertté külföldön
- 83 *toaszt* (toast) ang. – asztali felköszöntő
- 84 *konspirál* lat. – összeesküvést sző
- 85 *Aigner Lajos* (Abafi Lajos, 1840–1909) – irodalomtörténész, könyvkiadó, bibliográfus
- 86 *Kufstein* – ausztriai város, melynek börtönében a magyar jakobinus mozgalom és az 1848–49-es idők sok magyar résztvevője raboskodott
- 87 *szenyora* (señora) sp. – úrnő; asszonyok megszólítása a spanyol nyelvű országokban
- 88 *muskatéros* (muskétás) fr. – francia lovas testőr; ebben az összefüggésben utalás A három testőr c. regényre
- 89 *pasasér* (Passagier) ném. – utas, utazó
- 90 *redoute* fr. – vigadó, bálterem, erődítmény
- 91 *master* ang. – úrfi (Angliában), iskolamester

- 92 *sovering* (sovereign; ejtsd: szavrin) ang. – egy font sterling értékű angol aranypénz
- 93 *miss* ang. – kisasszony
- 94 *Times* – 1785-ben alapított angol politikai napilap
- 95 *city* ang. – város, városközpont, London belvárosa
- 96 *Gladstone, William Ewert* (1809–1898) – angol államférfi, több irodalmi műve is jelent meg
- 97 *Boz* – Dickens írói álneve
- 98 *Wellington, Arthur Wellesley* (1769–1852) – angol hadvezér és államférfi, az I. Napóleon ellen harcoló angol csapatok parancsnoka
- 99 *Podolin* – város Csehszlovákiában, ahol Krúdy Gyula diákéveinek egy részét töltötte
- 100 *Szindbád* – az Ezeregyéjszakából kölcsönzött Krúdy-hős neve, aki nem a viharos tengereken hanyódik már, hanem az álmok vizén hajózik
- 101 *hic fuit Martinus* lat. – itt volt Martinus
- 102 *Esmeralda* – Victor Hugo A párizsi Notre-Dame c. romantikus történeti regényének hősnője
- 103 *Rocambole* – Ponson du Terrail, Pierre-Alexis, vicomte de (1829–71) rejtelmes bűnügyi vagy történelmi háttérű kalandos regényeinek főalakja
- 104 *Paul de Kock* – Charles-Paul; (1793–1871) francia író, a tárcaregény hallatlan termékenységgű művelője, aki a párizsi kispolgárság és a bohémvilág körébe vetíti sikamlós történeteit
- 105 *sire* fr. – felség
- 106 *dezsőné* (déjeuner) fr. – reggeli, ebéd
- 107 *entrez* (ejtsd: antré) fr. – tessék belépni
- 108 *moszió* (monsieur) fr. – úr, férfi, uram
- 109 *Montmorency* (ejtsd: monmoranszi) – francia város, illetőleg francia főnemesi család neve
- 110 *mon cher* fr. – kedvesem
- 111 *midinett* (midinette) fr. – divatáruslány, munkáslány
- 112 *márkiz* (marquise) fr. – ögrófnő
- 113 *fin de siècle* fr. – a század vége
- 114 *kaució* (cautio) lat. – óvadék, pénzbiztosíték

- 115 *promenáád* (promenáde) fr. – sétány
- 116 *Othello* – Shakespeare 1604-ben írt tragédiája, főhőse Othello, a velencei mór
- 117 *cipszer* német. – szepességi szász
- 118 *Blaha Jánosné* – Blaha Lujza, családi nevén Reindl (1850–1926), énekesnő, a Népszínház, majd a Nemzeti Színház tagja
- 119 *Bolingbrooke* (ejtsd: bolingbruk) *Henry St. John* (1678–1751) – angol államférfi és politikai író, a nagybirtokos arisztokrácia érdekeinek képviselője
- 120 *alteregó* latin. – valakinek a hasonmása
- 121 *memoár* (memoire) fr. – emlékirat
- 122 *ancúg* (Anzug) német. – öltöny
- 123 *amice* latin. – barátom! (lekicsinylő megszólítás)
- 124 *reskontó* (risconto) ol. – a lottó cédulája, nyugta
- 125 *attakíroz* fr.–német. – megrohmoz
- 126 *mániákus* gör. – eszelős, hóbortos, szenvedélyes
- 127 *Tatjana* – Puskin Anyegin c. művének hősnője
- 128 *Mozart, Wolfgang Amadeus* (1756–91) – osztrák zeneszerző, aki rövid élete alatt remekművek sorozatát hozta létre
- 129 *Freud, Sigmund* (1856–1939) – osztrák ideg orvos, a mélylélektani irányzat megteremtője, a társadalmi-történelmi folyamatokat biológiai alapokon próbálta magyarázni
- 130 *szintaxis* gör. – mondat, a nyelvtudománynak a szó szerkezeteket és a mondatokat tanulmányozó ága
- 131 *plenus venter non studet libenter* latin. – a teli has nem tanul szívesen

A magyarázó jegyzetekben az idegen nyelvű, de magyarosan írt címszavaknál általában megadtuk az átadó nyelv helyesírása szerinti alakot is. Fontosabb esetekben közöltük az idegen írásmódú címszavak után a magyar nyelvben szokásos kiejtési módot is. Általában megjelöltük az átadó nyelvet az idegen szavaknál. Ennek során a következő rövidítéseket használtuk: ang.: angol; fr.: francia; gör.: görög; lat.: latin; német.: német; ol.: olasz; sp.: spanyol; tör.: török.